

Rigger bør kunne bli kunstige rev også i Nordsjøen, skriver **Dolly Jørgensen**, forsker ved Institutt for tverrfaglige kulturstudier, NTNU.

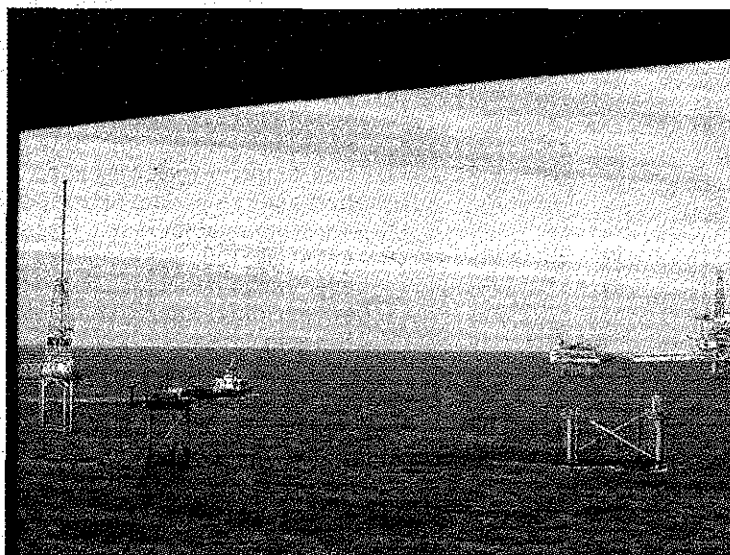
Rigger bør bli rev

Hundrevis av oljeplattformformer skal utranteres de nærmeste tiårene, og det finnes ingen plan for hvordan dette skal gjennomføres. Det virker som om det er en allmenn oppfatning om at de fleste av disse strukturene må bringes til land, og at dette er den mest miljøvennlige løsningen. Men som DN skriver i artikkelen «Ikke så lagelig til for hugg» 7. november, er det ikke nødvendigvis slik.

Det er derfor er på tide for Norge å revurdere alternative utraneringsmuligheter: å gjøre dem til kunstige rev.

I Mexicogulften har omtrent ti prosent av jacket-strukturene – de store stålbena som fungerer som understell – blitt tatt i bruk som kunstige rev. Disse revene presenteres som en stor miljøsuksess, ettersom de tilbyr fremragende habitat for både fisk og virvelløse dyr. Fiskere, vitenskapsmenn, oljeselskaper og miljøorganisasjoner har alle støttet disse såkalte Rigs-to-Reefs-programmene. Kan det tenkes at et slikt alternativ passer i Nordsjøen?

Esso Norge foreslo faktisk et slikt program i mars 1995. Esso ville senke understellet til Odin-plattformen og gjøre det til Norges første kunstige rev. Timingen kunne knapt ha vært verre. Bare en måned etter begynte Greenpeace å protestere mot dumping av Shells Brent Spar-plattform. Dumpingdebatten ble raskt koblet til Essos Odin-planer, til tross for

PÅ TIDE. Det er på tide for Norge å revurdere alternative utraneringsmuligheter for oljeplattformer: å gjøre dem til kunstige rev.

Foto: Øyvind Elvsborg

HABITAT. Gamle rigger omgjort til kunstige rev tilbyr fremragende habitat for både fisk og virvelløse dyr, skriver Dolly Jørgensen.

at Esso ikke hadde foreslått å dumpe Odin. Et pilotprosjekt for kunstige rev burde ha blitt sett som noe annet enn dumping, men det ble det ikke.

Miljøvernere hevdet at siden Nordsjøen ikke har det samme økosystemet som Mexicogulften ville ikke et Rigs-to-Reef-program hjelpe fisken her, og burde derfor stemples som dumping. Til slutt avviste derfor

Nærings- og energidepartementet planen.

Men forskere har hevdet det motsatte siden midten av 1980-tallet. De få studiene som har blitt gjort i Nordsjøen om stående plattformstrukturer og fiskebestander, viser at konsentrasjonen av fisk er betydelig høyere rundt understellene. Dette kan være en indikasjon på at strukturene tilbyr fordeler som habitat eller tjener som landemerker for fisken. En studie av et «Ekoreef»-konsept for flere av Ekofisk-strukturene viste at dette kunne tjene som beskyttelse for fiskehabitat for å øke fiskebestanden.

Fiskere har nylig satt ut kunstige revstrukturer i Norge. Den største består av 24 betong-

og plaststrukturer og ble plassert i nærheten av Hammerfest i 2006. Pilotstudiene viser at disse revene tjener som beskyttede områder for fiskeyngel og ungfisk. Dette antyder at vi kanskje ikke burde avskrive Rigs-to-Reefs-konseptet som lite hensiktsmessig fra et miljøståsted.

Og ikke nok med det: Strukturene er også tilholdssted for de truede kaldtvannskorallene *L. pertusa*. Ja, de samme korallene som miljøvernere har kjempet for å beskytte fra seismisk utforskning i Norskehavet, gror faktisk på stålbena til oljeplattformer. I 2006 publiserte to britiske forskere en studie som bekreftet tilstedeværelsen av *L. pertusa* på 13 av de 14 strukturene de undersøkte. Når vi fjerner disse strukturene, ødelegger vi da de samme skapningene som vi arbeider for å beskytte andre steder?

Det er helt sikkert problemer ved bruken av oljeplattformer som kunstige rev. Men vi vet ikke nok om disse problemene eller om fordelene ved denne løsningen. Den norske regjeringen har valgt å ikke implementere et pilotprosjekt, til tross for vitenskapelig interesse og suksess andre steder.

Den vitenskapelige diskusjonen om fordelene ved et Rigs-to-Reefs-program i Nordsjøen har havnet i skyggen av en dumpingdebatt hvor plattformene representerer en kilde til forurensing, miljøgifter og søppel.